

COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE AKADEMİSYENLERİN HİJYEN ALİŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Nazife AKMAN₁, Kapadokya Üniversitesi, Kapadokya Meslek Yüksekokulu, Patoloji
Teknikleri Programı, Nevşehir, Türkiye.
nazife.akman@kapadokya.edu.tr

Ayşegül YILDIZ₂, Kapadokya Üniversitesi, Kapadokya Meslek Yüksekokulu, Diyaliz
Programı, Nevşehir, Türkiye
aysegul.yildiz@kapadokya.edu.tr

Giriş

- Covid 19 pandemisinin kontrol altına alınması ve hastalığın gelişiminin önlenmesi için bir çok önlem alınması mümkün olmakla birlikte ilk savunma hattının hijyen olduğu bildirilmektedir (Karataş, 2020; Taylor, 2019).
- Koronavirüsün insandan insana bulaşması nedeniyle, bireylerin korunmak amacıyla kişisel hijyen önlemlerini arttırması ve yakın temas içeren ortamlardan kaçınması önemlidir (Karataş, 2020).

Giriş

- İnsanlar yaklaşık bir buçuk yıl gibi uzun bir süredir varlığını sürdüren bu salgınla mücadelede alınan kapanma ve kısıtlama önlemlerinden bu yana izledikleri bazı hijyenle ilişkili davranışları benimsemeye başlamışlardır.

Giriş

- Bu dönemde bireylerin çoğunlukla kişisel hijyen amaçlı el sabunu, el dezenfektanı ve cerrahi maske gibi tıbbi malzemeler ile tuvalet kâğıdı ve ekmek gibi ürünlere daha fazla talep gösterildiği belirtilmektedir (Meral, 2020; Meyer, 2020).

Meyer, S. (2020). Understanding the COVID-19 effect on online shopping behavior. <https://www.bigcommerce.com/blog/covid-19-ecommerce/#understanding-panic-buying-and-coronavirus> Erişim Tarihi: 01.12.2020.

Meral, B. (2020). E-ticarette coronavirüs (Covid-19) etkisi. <https://www.techinside.com/e-ticarette-corona-virus-covid-19-etkisi/> Erişim Tarihi:

01.12.2020.

Giriş

- Pandemi sürecinde zaman zaman yüz yüze eğitime ara verilse de üniversitelerde bir çok bölümde uygulamalı eğitimler yüz yüze sürdürülmüştür. Bu nedenle akademisyenlerin Covid-19 bulaşmasını önlemek amacıyla aldıkları önlemler ve hijyen alışkanlıklarının değerlendirilmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır.

Amaç

- Çalışmamızda Covid-19 salgını döneminde akademisyenlerin bu hastalıktan korunmak için kişisel ve genel hijyen alışkanlıklarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Materyal-Metod

- Bu araştırma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Çalışmaya başlamadan önce Kapadokya Üniversitesi etik kurulundan etik kurul izni ve sağlık bakanlığından araştırma izni alınmıştır (No:2021.43, Tarih: 04.01.2021).

Materyal-Metod

- Araştırmanın evrenini Türkiye’de yüksek öğretim kurumu üzerinde kayıtlı olan 179.612 akademisyen oluşturmuştur(YÖK, 2021). Evreni bilinen örneklem hesaplaması ile % 95 güven düzeyinde 384 katılımcı örneklem grubuna dahil edilmiştir (Sönmez & Alacapınar, 2020).

Materyal-Metod

- Verilerin toplanması amacıyla literatür taraması sonucu oluşturulmuş 9 soruluk Kişisel Bilgi Formu ve Çiçek vd. (2020) geliştirmiş olduğu 27 soruluk Covid-19 Hijyen Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekten alınabilecek puanlar 27-135 puan arasındadır, ölçekten alınan puan arttıkça hijyen önlemlerine uyum artmaktadır.

Materyal-Metod

- Araştırmada kullanılan veri toplama formları elektronik posta yolu ile katılımcılara ulaştırılmıştır. Araştırma verileri 20.01.2021-01.03.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler SPSS 27 paket programı ile analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlardan (sayı, yüzde, min-max değerleri, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır.

Bulgular

- Katılımcıların %52,6'sının (n=202) kadın, %39,6'sının (n=152) 24-30 yaş grubunda, %59,9'unun (n=230) bekar, %87,2'sinin (n=335) kronik hastalığı olmadığı tespit edilmiştir.

Bulgular

- Pandemi süresince katılımcıların %36,7'si (n=141) evden çalıştığını, %66,3'ü (n=255) ise ofiste çalıştığını belirtmiştir.
- Katılımcıların %83,3'ü (n=320) Covid-19'a yakalanmamışken, %69,3'ünün (n=266) ailesinden birinin Covid-19'a yakalandığı belirlenmiştir.

Bulgular

- Pandemi döneminde değişen hijyen alışkanlıklarında;
%100 (n=384) oranında sosyal mesafe ve maske kullanımının değiştiiği, %93,5'i (n=359) el hijyeni alışkanlıklarının değiştiiğini, %69,5'i (n=267) ev hijyeni alışkanlıklarının değiştiiğini, %53,9'u (n=207) dışarıdan eve gelince gerçekleştirilen hijyen alışkanlıklarının değiştiiğini, %76,8'i (n=295) alışveriş hijyeni alışkanlıklarının değiştiiğini ifade etmiştir.

Bulgular

- “*Kamu spotlarının kişisel hijyen önlemlerine ilişkin bilgiye etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?*” sorusuna katılımcıların %52,8’i (n=203) etkili oluyor cevabını vermiştir.

Bulgular

- “*Yüz yüze uygulama yaptığınızda Covid-19 bulaşını önlemek amacıyla aldığınız özel önlemler nelerdir?*” sorusuna;
- Katılımcıların %39,7’si (n=101) çift maske kullanmak,
- %32,8’i (n=84) üniversitede ders verirken kullanılan kıyafetleri eve gelir gelmez yüksek ısıda yıkamak,
- %16,3’ü (n=42) okuldan gelir gelmez duş almak,
- %11,2’si (n=28) siperlik kullanmak olarak belirtmişlerdir.

Bulgular

- Katılımcıların Covid-19 Hijyen Ölçeğinden aldıkları toplam puan $95,93 \pm 18,15$ olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan yüksek puan bireylerin salgından korunmak amacıyla kişisel ve genel hijyene ilişkin davranış sergileme düzeyinin yüksek olduğunu, hijyen önlemlerine önem verdiğini göstermektedir.

Bulgular

- Ölçek puanlarının bağımsız değişkenlerle karşılaştırılması sonucunda kadınların aldığı puanların erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,00$).

Sonuç

- Çalışmamız sonucunda pandemi döneminde hijyen alışkanlıklarında değişim olduğu belirlenmiştir.
- Katılımcıların toplam ölçek puanlarının yüksek olması, bireylerin salgından korunmak amacıyla kişisel ve genel hijyene ilişkin davranış sergileme düzeyinin yüksek olduğunu, hijyen önlemlerine önem verdiğini göstermektedir.

Teşekkür ederim